

Saksbehandler: Liv Janne Dehlin

Saksdokumenter

- Rapport nr. 25/2006 **Atle Sommerfelt**
Rapport fra programprosessen i Kirkenes Verdensråd juli 2006
(vedlagt)
- Rapport nr. 31/2006 **Harald Gundersen**
Rapport fra Kirkenes Verdensråds 9. generalforsamling, Porto Alegre,
Brasil (vedlagt)

Oppfølging av saker i de økumeniske organisasjoner

Kirkenes Verdensråd (KV)

Forslag til vedtak

Mellomkirkelig råd tok rapporten fra programprosessen i Kirkenes Verdensråd juli 2006 og rapporten fra Kirkenes Verdensråds 9. generalforsamling, Porto Alegre, Brasil til orientering.

Rapport nr. 25/06**Rapport fra programprosessen i Kirkenes Verdensråd juli 2006**
v/generalsekretær Atle Sommerfeldt

Til: Kirkens Nødhjelps styre og ledergruppe, Mellomkirkelig Råd og Norges Kristne Råd

1. Grunnlag.

Grunnlaget for denne rapporten er min observasjon og deltagelse i ulike prosesser i Kirkenes Verdensråd. Arenaene har vært KVs generalforsamling i Porto Alegre, samlingen av de 6 store kirkelige bistandsorganisasjonene i Europa, deres møte med gen.sekr. Kobia 9. mai, Aprovevs årsmøte 8.-9. mai (alle vesteuropeiske kirkelige bistandsorganisasjoner med relasjon til KV), høringskonsultasjonen for ca 30 deltagere 3.-5. mai om administrasjonens forslag til programmer og KVs Round Table 19.-20. juni, som er KV-administrasjonens møte med de kirker og organisasjoner som bidrar utover medlemskontingenten (net-contributing members of the family).

2. Bakgrunn.

Kirkenes Verdensråd har helt siden 1990-tallet vært preget av en kontinuerlig prosess for å definere sin rolle i en endret global virkelighet. Den såkalte CUV (Common Understanding and Witness-prosessen) forut for gen.fors. i Harare i 1998 la den ideologiske basis for denne endringsprosessen. Den tidligere generalsekretæren Konrad Raiser maktet imidlertid ikke å få oppfølgingen av CUV til slik at den involverte bredden av interessenter. Han turte heller ikke å ta de nødvendige endringer i organisasjonen. Dermed ble mye av prosessen drevet av andre aktører, ikke minst de som bidrar økonomisk til organisasjonen. Og kanskje ble hans fokus – og viktigste bidrag – at han maktet å lede dialogen med de ortodokse frem til en konklusjon som holdt Kirkenes Verdensråd sammen. Samtidig skal han ha ros for at han de siste årene av sin periode forsøkte å skape et grunnlag for endring gjennom den s.k. rekonfigurasjonsprosessen der en bredere involvering av interessenter ble invitert til å delta..

På tre punkter skjedde det imidlertid betydelige endringer: For det første ble KV med i reorganiseringen av den økumeniske families katastroferespons ved etableringen av ACT International i 1994, som primært koordinerer KV og LVF, men også inkluderer organisasjoner og implementerende kirker i styringsstrukturen. For det andre kollapset det KV-styrte multilaterale bistandssystemet delvis fordi aktørene, særlig i nord, men også i sør, så seg mer tjent med bilaterale relasjoner, delvis fordi KV-organisasjonen nokså ensidig prioriterte mellomkirkelig hjelp og derfor ikke maktet å være relevant for de stadig mer profesjonaliserte, kirkelige utviklingsorganisasjonene. KV-Geneve vil nok fortsatt hevde at årsaken var donororganisasjonene manglende vilje til å underlegge seg det som kalles økumenisk disiplin. Og for det tredje skjedde det en gradvis organisering på tvers av spesialiserte organisasjoner innenfor internasjonal diakoni og humanitært arbeid, delvis ledet/koordinert av KV. Disse tre endringene ledet til at det fra slutten av 1990-årene har pågått en prosess for å etablere en global allianse av kirkelig forankrede humanitære aktører i nord og sør med tilknytning til Kirkenes Verdensråd. Sam Kobia tok et viktig grep da han valgte å ta ledelsen i denne prosessen og i etableringen av det som nå vil hete ACT Development. Ulikt sin forgjenger og sterke aparatsjik-krefter i og utenfor administrasjonen i Geneve, forsto han at KVs eneste mulighet var å være med på denne prosessen, sikkert knyttet til den finansielle betydning aktørene har for KVs programvirksomhet, men også fordi han gjennom egen erfaring kjenner organisasjonene og deres merittliste, både styrke og svakheter, bedre enn noen annen tidligere generalsekretær i Kirkenes Verdensråd.

3. Prosessen.

Når det gjelder videreutviklingen av KV, har Kobia hele tiden sagt at han ville bruke tiden fram til generalforsamlingen til forberedelse, mens gjennomføringen vil skje i etterkant av generalforsamlingen.

Utfordringen er mange, og kan sies i hovedsak å dreie seg om følgende:

- forholdet mellom Kirkenes Verdensråd som organisasjon/administrasjon i Geneve, medlemskirkene og andre organisasjoner i den økumeniske familie
- økonomisk grunnlag
- utviklingsutvikling av Kirkenes Verdensråd selv, inkludert koherens mellom programmene, administrativ struktur og styringsstrukturen og oppbrekking av et system preget mer av personer med engasjement og historie enn institusjonell forankring og systemer.
- profilmessig spenning mellom å være et råd basert på kirkene og en organisasjon med en agenda overfor kirker og verden, inkludert hva innholdet i denne agenda skal være.

Generalforsamlingen ga Kobia både et administrativt og organisatorisk mandat til endring og utvikling. Så langt er det ingen tvil om at han leverer bedre enn forventet på de kritiske faktorene:

- Utviklingsarbeidet skal skje på basis av et program/agenda som vil danne grunnlag for utviklingsstruktur og personal-sammensetning
- prosessen er mer åpen enn noen gang tidligere og det skjer endringer underveis
- flere aktører inviteres inn og tas hensyn til
- hastigheten i prosessen er høy
- programarbeidet varsler flere vesentlige endringer som kan bringe organisasjonen fremover og løse noen av utfordringene.

Det betyr selvfølgelig ikke at ikke prosessen også er preget av kontroverser og vanskelige punkter. Noen av dem er:

- det er begrenset tillit til noen av de sentrale personene rundt Kobia og betydelig uro for hvem han vil knytte til seg som nærmeste medarbeider på programsiden.
- det er lite som tyder på at inntektene vil bli vesentlig større, mye handler om å begrense reduksjonene og finne et nytt og mer bærekraftig økonomisk fundament
- reorganisering av programmene vil medføre endringer som vil smerte
- kløften i familien mellom ulike agendaer og strategier for sosial endring og samfunnskritikk med dertil hørende arbeidslag, blir ikke tilstrekkelig håndtert.
- Det virker som en fortsatt vil følge en matrise-organisering av sekretariatet for å styrke koherens og synergi, men spørsmålet er om en har gode nok systemer for styring til å få en slik modell til å lykkes.
- Svært mye kapasitet i staben går med til prosessen, inkludert nettverksbygging for å sikre egne programmer og posisjoner.

De to siste punktene betyr at det ikke er så mye entusiasme å spore internt, og flere sentrale medarbeidere slutter.

4. Noen konkrete punkter.

I det følgende vil jeg kommentere noen konkrete punkter fra programarbeidet, sett fra KNs side.

- Vi vil ha som en hovedinteresse at KV finner måter å utfordre og mobilisere kirkene til handling for rettferdighet og fred, kort sagt den klassiske sosiale agendaen til den økumeniske bevegelse. Dette må skje ved at organisasjonen legger til rette for arenaer hvor samtaler kan finne sted, og at den involverer aktører i familien med spesiell kompetanse og kapasitet til å være med og fungere

som ressurser. Den endring dette må innebære i arbeidsstil og arbeidsform skjer ikke over natten, men det er mitt inntrykk (sammen med andre kolleger) at Kobia og hans team ønsker en slik utvikling. Noen uttrykk for dette:

- i. Lederrollen i ACT Development
 - ii. Etableringen av en Plattform for teologisk refleksjon og analyse
 - iii. Et varslet paradigmeskifte innenfor religionsdialog feltet med mer vekt på praksis og samarbeid
 - iv. Uttrykte ønsker om endring av arbeidsstil
- Det har vært et meget stort problem at KVs arbeid med sosiale spørsmål – det man kan kalle Life and Work tradisjonen – har vært ukoordinert, motsetningsfylt og i stor utstrekning persondrevet. Mens både Misjon og Faith and Order i større grad er holdt sammen gjennom tunge kommisjoner med institusjonell deltagelse utover medlemskirkene, har Life and Work-tradisjonen manglet et slikt felles, overordnet og inkluderende instrument. Jeg tror ikke det kan overvurderes den negative effekten dette har hatt på dette arbeidet de siste 20 årene. Jeg har derfor støttet forslaget om å etablere en stor-kommisjon basert på de tre nåværende kommisjoner Commission of Churches in International Affairs, Commission on Justice, Peace and Integrity of Creation and Commission on Diakonia and Solidarity. Så må en administrativt sikre at den spesialkompetanse som kreves for å følge FN-prosesser og delta konstruktivt i reelle politiske prosesser som tradisjonelt har ligget hos CCIA, delta i prosesser og bevegelser i det globale sivile samfunn fra JPIC og koble til diakonal og bistandsfaglighet fra Diakoni, videreføres.
 - Det legges til rette for økt oppmerksomhet om KVs rolle som en moralsk kritisk røst og aktør på globale arenaer. Dette inkluderer økt prioritet til FN-kontoret i New York, men slik jeg hører Kobia, også til å spesialisere KV på denne rollen.
 - Den ideologiske spenningen som finnes i bevegelsen og som er blitt så tydelig i Agapeprosessen, er selvfølgelig fortsatt tilstede, og det vil bli kontinuerlige drakamper om hva som skal være innholdet i KVs posisjoner og prosesser. Mange nok signaler tyder imidlertid på at Kobia i større grad enn forgjengeren vil lytte til flere grupper, akseptere ulikheter og i tillegg legge til rette for at det skapes arenaer og prosesser for å utvikle konsensus.
 - Selve Agape-prosessen er det fortsatt stor kontroversitet rundt. Før sommeren var det langt på vei bred konsensus om at Agapeprosessen med navn og som betegnelse på prosessen bør nedlegges, og at de konkrete elementer knyttet til økonomisk rettferdighet må videreføres. Signaler kan tyde på at sterke krefter i stab og i deler av Agape-miljøet forsøker å revitalisere prosessen og faller tilbake til gamle metoder ved å finne personer med korrekte oppfatninger som deltagere. Samtidig forsøkes det konsekvent å gjøre debatten til en konfrontasjon nord-sør i stedet for den ideologiske debatten det er. For KN betyr dette at prosessen blir definitivt irrelevant og vi må finne andre arenaer for å arbeide med globale, økonomiske spørsmål. Min vurdering er at vi bør starte å bygge et globalt nettverk og starte med de av våre partnere som er involvert i slike spørsmål i en real-politisk ramme. For KVs del håper jeg at forsøkene på å revitalisere Agape i sin gamle form, både i form av innhold og prosess, stoppes av de nordiske kirkene i Sentralkomiteen.
 - Etableringen av et Globalt Solidaritetsfond er etter min oppfatning klokt og nødvendig. Jeg mener at vi kan bruke dette som et instrument for å oppfylle vår forpliktelse til å delta i den globale utjevning av ressurser mellom medlemskirkene, jfr. vår tenking omkring Department for Mission and Development i LWF. Det kan tenkes at vi også kan legge inn der noen av de små symbolbevilgningene til kirker vi nå kjører bilateralt og slik få avviklet dem på en

anstendig måte. Problemet er selvfølgelig at dette vil vanskeliggjøre en tilbakemelding til oppdragsgivere i Norge, jfr Koptiske kirke i Egypt.

- Spiritualitet løftes betydelig høyere opp og blir langt mer synlig som en gjennomgripende og fundamental del av KV's arbeid. Dette vil være viktig for vår egen organisasjonsutvikling og dessuten hjelpe arbeidet med endringer i medlemskirkene.
- I generalforsamlingen ble ungdomsdeltagelsen håndtert klønete. Men Kobias engasjement på dette feltet er ekte, og det virker som han får gjennomslag for å løfte dette. For oss er dette meget viktig både for CM og for vår egen satsing på programmer knyttet til ungdom, både hjemme og ute.
- Det er fortsatt slik at KV som organisasjon og sekretariat er gjennomsyret av mye dårlig organisasjonskultur. Det vil være urealistisk å forvente at Kobia skal klare å endre det over natten. Det viktigste vi kan bidra til er å oppføre disiplinert i forhold til beslutningslinjer, ikke være moraliserende, alltid være åpen og ikke la oss rive med i korridor- og bakromspolitikken og samtidig ha konsistens mellom det vi sier og det vi gjør. Transparency og Accountability er helt sentralt for å endre KV-kulturen, og vi må gjøre vårt for å bidra til at det blir slik.
- KV's programarbeid, både i stort og smått, er sterkt preget av enkeltpersoner som har hatt stort, selvstendig handlingsrom. Slik må det nok være i noen grad, men det er helt avgjørende for å skape en slagkraftig, global organisasjon at det blir større disiplin og strammere styring. Mange er usikre på om Kobia er rette person til å gjennomføre denne disiplineringen. Bare tiden vil vise det. Vi må i alle fall bidra til en slik disiplinering i organisasjonen ved å respektere og arbeide gjennom de styringsstrukturer som legges.
- KV's styringstruktur med sentralkomite på 150 medlemmer etc er tung. Den er dyr, lite fleksibel, og det kan stilles spørsmål ved funksjonsmåten på en rekke områder. Reformen her må imidlertid komme fra sentralkomiteen selv.

5. Konklusjon

Denne rapporten er skrevet i august, rett før det avgjørende sentralkomitemøtet i begynnelsen av september. Jeg er optimist og tror at det nye som nå vokser fram, med et modernisert ACT International, etableringen av ACT Development i Februar 2007 og endringsprosessene i moderhuset KV, vil kunne gjøre den økumeniske familie mer slagkraftig globalt og lokalt. For Kirkens Nødhjelps mandat er det meget viktig at det skjer.

Rapport nr. 31/06

Rapport fra Kirkenes Verdensråds 9. generalforsamling, Porto Alegre – Brasil

Av Harald Gundersen, delegat for Den norske kirke

1. Forberedelsene

Det ble i forkant av generalforsamlingen avholdt to forberedelsesmøter for norske deltakere til generalforsamlingen. De var begge godt forberedt og ga deltakerne en god innføring i de sentrale sakene. Spesielt var gjennomgangen av ekklesiologidokumentet svært nyttig for oss ikke-teologer. Videre ga disse samlingene et godt bilde av hva som ville skje under generalforsamlingen og hvilke rolle de ulike norske deltakerne hadde. Jeg hadde likevel en forventning om at sakene som skulle behandles kunne vært diskutert noe mer, men dette ble noe vanskelig da materiellet fra KVs sekretariat kom såpass sent.

Det var også en felles samling for de nordiske og baltiske delegatene i Tallinn. Dette var en god samling som ga oss en mulighet til å bli noe kjent før vi møttes i Brasil. Slike samlinger er viktige først og fremst for å avklare nominasjonsspørsmål, men også for å drøfte saker som skal opp på generalforsamlingen.

Den vanskeligste siden ved forberedelsene var at sakspapirene kom såpass sent. Selv om dette var prosesser som hadde pågått i flere år, må det gjøres noe for at dokumenter blir sendt ut på obligatorisk høring blant KVs medlemskirker og drøftet i god tid før generalforsamlingen. Innføring av ny konsensusmodell for avstemninger gjør dette ekstra viktig. Uten slike høringer og reell meningsbrytning vil KV bli stående på 'minste felles multiplum' uten å nærme seg større grad av enhet.

2. Youth pre-assembly

To dager i forkant av generalforsamlingen skulle alle delegater og stewardar under 30 år samles for å forberede oss til generalforsamlingen. Denne samlingen bar preg av dårlige forberedelser, både på campusområdet hvor vi skulle være og av de som arrangerte selve samlingen. Det ble mye rot og liten tid til det viktigste – samle ungdommen om noen saker som de ville kjempe for under generalforsamlingen. For mange av delegatene var dette rett og slett bortkastet tid. Det ble lagt stor vekt på at stewardene skulle bli godt integrert med delegatene og kunne delta i formingen av sakene under generalforsamlingen. Hvilke saker ungdommen skulle samle seg om og ha noen mening om, var ikke avklart eller diskutert på forhånd. Når så 300 unge mennesker kommer sammen i to dager og ingen føringer er lagt, sier det seg selv at det blir kaos. Enkelte var bare interessert i det sosiale, mens andre var mer interessert i sakene som skulle opp under forhandlingene.

Det største problemet var likevel at dette kaoset forplantet seg inn i generalforsamlingen. Det ble lagt sterke føringer fra KVs sekretariat på at ungdommen skulle opptre samlet med én klar stemme. Når det så ikke eksisterer noe ledersjikt blant de unge, tiden er knapp og "alle må være til stedet for at en avgjørelse skal være gyldig", ble hele ungdomsfokuset og jobbingen med dette etter hvert et mareritt.

3. Generalforsamlingen

Selve generalforsamling ble avholdt i Porto Alegre, Brasil fra 13. – 23. februar 2006. Først og fremst er en slik generalforsamling en enorm økumenisk konferanse hvor mesteparten av den økumeniske familien samles. Kirker, organisasjoner og foreninger i en herlig blanding. På denne måten ble denne generalforsamlingen i seg selv en viktig bekreftelse av det økumeniske prosjekt.

Rammet inn av to fellessamlinger med bønn, sang og taler ble generalforsamlingens tema – God in Your Grace, Transform the World – løftet opp, tygd grundig og tatt ned i daglige bibelgrupper, samlinger, presentasjoner og andre hendelser. Her er det mange ting som skal foregå parallelt med selve forhandlingene og når det hele skal vurderes i etterkant, er det viktig å ha med helheten. Som delegat vil jeg likevel legge hovedfokuset på de formelle sakene.

3.1 Den norske delegasjonen

Den norske delegasjonen startet hver dag med møter til frokost. Dette var en fin måte å møtes for å informere hverandre om ulike saker og sider ved generalforsamlingen. Disse daglige møtene fungerte godt og samtidig hadde vi god kontakt med resten av den norske delegasjonen som var i Porto Alegre. Jeg synes også at fordelingen av saker og oppgaver innad blant delegatene falt naturlig og var god. Vi klarte og støtte hverandre der det trengtes selv om det var umulig å full oversikt over hva de andre holdt på med til enhver tid.

Jeg synes også at delegasjonen var godt sammensatt med mye erfaring og noen uten erfaring. Likevel hadde alle sine områder med særlig kompetanse som vi klarte å bruke på en konstruktiv måte. I tillegg var det meget positivt at vi klarte å gjøre noen sosiale ting på kveldene som å spise middag sammen.

3.2 Livet rundt generalforsamlingen (Mutirao)

Rammene rundt denne generalforsamlingen var enorme. Hver dag var det mange ulike seminarer og workshops som gikk parallelt med forhandlingene. I tillegg var det teater, utstillinger, debatter og kafeer. For de av oss som var delegater, var det umulig å få med seg særlig mye av dette, men mitt inntrykk etter det lille jeg fikk med meg, var at dette var solide og bra saker. Den norske delegasjonen med stort og smått var delaktige i mange av seminarene og det tror jeg ga meget positiv respons.

I forkant av generalforsamlingen ble det lagt stor vekt på at deltakerne på mutirao og andre som deltok på generalforsamlingen, men som ikke var representanter skulle få delta gjennom de mange 'ecumenical conversations'. Dette var samlinger hvor de ulike temaene knyttet opp til hovedtemaet ble diskutert og utfallet av disse samtaler skulle rapporteres tilbake til hovedforhandlingene. Jeg er imidlertid usikker på hvor godt dette fungerte og hvor mye disse samtaler hadde å si for det offisielle utfallet av generalforsamlingen.

3.3 Forhandlingene

Først må jeg si at jeg i etterkant har skjønnet at jeg muligens hadde noe for høye forventninger til selve forhandlingene og saksbehandlingen enn det jeg egentlig kunne forvente. Med så mange delegater fra så forskjellige kirker blir det kanskje for mye å forvente at generalforsamlingen virkelig klarer å åpne de viktige debattene i KV.

Generelt er det min mening at det ble brukt for mye tid til å innlede om de ulike temaene både i plenum og i 'ecumenical conversations'. Dette tok mye tid fra det som kunne blitt de viktige diskusjonene. På meg virker det litt som om KVs sekretariat er redd for de store uenighetene innad i organisasjonen og helst vil takle disse i mindre fora hvor de har større grad av kontroll. Jeg synes dette er synd fordi det er et demokratisk problem for organisasjonen. Samtidig er jeg åpen for at det kanskje er sånn det bare må være – et slags økumenisk kompromiss.

Det er også klart at mange av de viktigste beslutningene ble fattet i komiteene. Det er helt klar sånn det må være, men likevel hadde det vært interessant å diskutere for eksempel den økonomiske situasjonen i plenum. Det er både et økonomisk og et demokratisk problem for KV at uansett hva generalforsamlingen legger av føringer for organisasjonens virke, står medlemskirkene likevel fritt til å velge hvilke programmer de vil støtte økonomisk. Da ville det vært interessant å drøfta en modell hvor for eksempel 50% av medlemskirkenes bidrag må gis som frie midler. Om enn ikke av andre grunner enn å se hva medlemskirkene tenker om KVs økonomiske situasjon.

Flere viktige temaer som økonomisk rettferdighet (AGAPE) og tiåret mot vold ble også holdt utenfor plenumsdebatt. I stedet fikk vi de utførlig presentert. Kanskje må det være sånn, men for mange er dette temaer som opptar dem og som de gjerne skulle løftet høyere. Resultatet er at disse temaene etterlater seg en litt sur smak av uenighet og splittelse i stedet for klare forpliktelser og felles kamp.

For egen del gikk mye tid og krefter med til de to sakene 'unges plass i KV' og 'økonomisk rettferdighet' (AGAPE). Den første saken ble pga rotet i ungdomsgruppa en meget tung sak. Selv valgte jeg å involvere meg tungt, noe som førte til ca 20 ekstra møter i løpet av generalforsamlingen. Likevel ser jeg meg godt fornøyd med utfallet i denne saken. Vi kom til enighet om at KV skal involvere ungdom i større grad i forkant av sentralkomiteens møter, ikke bare som stewarder, men som agenter som skal gjøre ting som religionsdialog, ledertrening og delta i konkrete programmer. Deretter kan de rapportere tilbake til sentralkomiteen om de store mulighetene i økumenikkens virke.

Debatten som oppsto om AGAPE-dokumentet ble også en vanskelig sak. Delvis fordi den ikke var forberedt fra sekretariatets side og delvis fordi debatten i seg selv er vanskelig. Både underveis og i etterkant har jeg fått bekreftet at dette er en debatt som ikke er avsluttet. Selv føler jeg at Den norske kirke har påtatt seg et ansvar for å delta i debatten videre – ikke fordi vi er kritiske til tematikken, men fordi vi mener at KV har mulighet og plikt til å spille en sentral rolle i den internasjonale diskursen om disse temaene. Selv mener jeg vårt forslag i denne debatten er godt, konstruktivt og realiserbart. KV trenger ikke å enes om en analyse av årsakene til verdens urettferdighet eller hvilke økonomiske modeller som er overordnet andre. Derimot er det viktig at KV analyserer og tar konkrete standpunkter i enkeltsaker som u-landsgjeld, internasjonal handel, privatisering av offentlige tjenester, multinasjonale selskapers makt, osv...

3.4 Utfallet

I forkant av generalforsamlingen ble det snakket om at KV var inne i en økonomisk, men også administrativt og operasjonelt. Evalueringen fra den siste syvårsperioden var klar i sin konklusjon – "do less and do it better". Mange forventer også at det vil skje store endringer i etterkant av denne generalforsamlingen. Etter min mening klarte generalforsamlingen å legge føringer for at det er dette vi vil. Likevel føler jeg at det mangler føringer på hvordan dette skal gjøres. Kanskje er ikke det en generalforsamlings oppgave, men det er vel likevel her noe av uenigheten medlemskirkene imellom ligger.

Dokumentet om kirkens enhet blir betegnet som et viktig dokument og et skritt forover. Det er gledelig. Selv føler jeg også at mange viktige og gode beslutninger kom ut av komiteenes arbeid.

Avslutningsvis kan man vel si at KV's 9. generalforsamling fortsatt bar preg av faren for splittelse på ortodoks side som tilspisset seg på generalforsamlingen i Harare. Det er vel en seier for KV og økumenikken generelt at de ortodokse kirkene fortsatt er med og at ikke denne generalforsamlingen provoserte frem ytterligere uro. Jeg velger å bruke dette bakteppet for å forklare hvorfor ikke organisasjonen var moden nok til å ta større diskusjoner på denne generalforsamlingen. Muligens var dette klokt, selv om disse diskusjonene er sårt trengt for å løse opp i organisasjonens svakheter og såkalte kriser.

KV's 9. generalforsamling går neppe inn i økumenikkens historie som stedet for de store gjennombrudd. Likevel kan dette mangfoldet i Jesus Kristus aldri feires nok.